

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

55. Intra quod spatium temporis Episcopus electus, & confirmatus
consecrari debeat, & si non faciat, in quibus pœnis incurrat? Et an, si
tribus mensibus elapsis consecratio facta non sit, & non ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

& sic. cursum
à veris. Qui
tamen.

Prophetissa, qualis erat Maria soror Moysi, & Anna filia Phanuel *Luc. 2.* ergo potest esse Clerica, imò Episcopa. Tertio, quia antiquitus in Ecclesia fuerunt Subdiaconissa, Diaconissa, Presbyteræ, & Episcopæ, ut constat ex abrogatione Ordinationis illarum, facta à Græcis in Concilio Laodicensi *can. 11.* & refertur *Canon. Mulieres § 2. distinet.* & à Latinis in Concilio Araucico. *2. can. 1. & can. 6.* Et hanc opinionem tenuerunt etiam Catholici apud D. Bonavent. *in 4. dub. 25. art. 2. q. 1.* Et probari potest ex eò, quòd de Ioanna Anglicana femina ad summum Sacerdotium, seu Pontificatum assumpta, multi Scriptores tradidere absque vllò tamen fundamento, quorum primus fuit Martinus Monachus Cisterciensis Ordinis, qui fuit Innocentij IV. Pœnitentiarius, & res gestas Pontificum vsque ad sua tempora conscripsit; vel, ut alij volunt, primus huius rei scriptor fuit Marianus Scotus, quem sequuti sunt Sigibertus, Otho, Falsingenis *in fin. lib. 7. Sot. in 4. dist. 2. 1. quæst. 1. art. 2.* Petrus Mellias in Sylua *variarum Lectionum, part. 1. cap. 9.* Platina, & alij, qui etiam addunt hanc Papisam post Leonem IV. & ante Benedictum II. duobus annis regnasse. Sed prorsus contrariam sententiam de fide tenendam esse puto, quia femina: de iure Diuino ab Ordinum maiorum susceptione excluduntur. Sic definitur in *cap. Noua de penitent. & remission.* & tenent omnes Sancti Patres, quos omnes Theologi, & Canonistæ sequuntur S. Thomas *quæst. 39. art. 1.* D. Bonavent. *dist. 25. art. 2. q. 1.* Durandus, & Scotus *q. 2. Sotus q. 1. art. 2.* Henriquez *lib. 1. cap. 12. & lib. 10. cap. 16.* Hurtado *disso. 20.* Granada *tract. de Ordine disp. 1. num. 2.* Philibert. *tract. 1. part. 4. cap. 1. per totum.* Petr. à S. Iosepho *disput. 8. sect. 2.* Machado *tom. 1. lib. 3. p. 1. tract. 4. docum. 1.* Sanchez *tom. 2. consil. lib. 7. cap. 1. dub. 30.* Dicastill. *tom. 1. tractat. 6. disput. 1. dub. 19. num. 279.* Palaua *tom. 4. tractat. 27. punct. 6.* Trullench. *lib. 6. dub. 11. num. 3.*

3. Dicendum est igitur, quod Catholica veritas est, feminas iure Diuino ab Ordinum susceptione excludi; ita ut etiam materia, & forma ab Episcopo illis applicaretur, irrita omnino foret earum ordinatio. Hæc conclusio habetur in *c. Noua de penitentis, & remissionibus*, quam omnes Canonistæ, & Theologi sequuntur, & eam tradiderunt multi Sancti Patres, ut S. Cyrillus *super cap. 6. Ioannis*, S. Ambrosius *cap. 15. in Epist. ad Romanos*, Sanctus Chrysostomus, & alij D. Pauli expositores in illa verba: *Mulier autem seducta in prauaricatione fuit*, 2. ad Timoth. 2. Leo etiam IX. in *Epistola ad Michaëlem Cerulanum, Constantinopolitanum Patriarcham, & Leonem Archidiaconum, quæ est de Græcorum hæresibus, cap. 13.* illos acriter reprehendit, quod in Patriarchali Sede Eunuchum, & feminas (hi erant Ignatius, & Nicetas) permisissent sedere. Rectè itaque Martinon de *Sacram. tom. 1. disput. 67. sect. 1. num. 1.* sic ait; [Certum est apud omnes Catholicos, subiectum capax ordinationis Sacerdotalis non esse feminatum, neque non baptizatum. Nam collatio cuiuscunque alterius Sacramenti præsupponit Baptisimum. Et iam pridem explosa est ab Ecclesia hæresis Pepsianorum, qui teste Epiphantio hæresi 49. & Augustinus lib. de Hæresibus, hæresi 27. Ordinabant mulieres in Sacerdotes; atque etiam, ut addit Epiphanius in Diaconissas Altaris, & Episcopas.] Ita ille.

4. Ad fundamentum hæreticorum respondemus: Paulum ibi tantum voluisse significare inter masculum, & feminam nullum esse discrimen in Christo, quoad iustificationem, & meritum. Ad secundum concedimus feminas posse esse, & fuisse Prophetissas, negamus tamen posse Ordinari: quia propheta absque indecentia potest esse in femina, & non ordi-

nario; quia propheta non constituit fecerunt superiorem in Ecclesia, bene tamen. Ordinatio; & ideo ex Christi institutione non fuit facta habilis ad Ordinationem ab ipso instituta. Ad tertium respondeamus olim aliquibus institutis Diaconissas non Ordinatione Diaconatus ad munus Ecclesiasticum Diaconi, sed ad curam feminarum, ut eis in quibusdam necessitatibus assisterent, præsertim in Ordine ad Baptisimum suscipiendum, & ad iam susceptum, ut indicat Epiphanius *hæresi 69.* & præter has fuisse alias Diaconissas non ob aliquod officium sed quia erant vxores virorum, qui separatione facta, quoad totum, ordinabantur Diaconi; & simili ratione erant alie Subdiaconissæ, & alie Presbyteræ, & alie Episcopæ, quia earum viri simili separatione facta ordinati erant, aut Subdiaconi, aut Presbyteri, aut Episcopi, quæ legendas est Vasquez *disp. 24.* Layman. *c. 6.*

5. Ad exemplum Papisæ respondeo esse fabulam, & figmentum merum, ut satis demonstratur Papyrius Mafio Gallus in *lib. quem scripsit de vrbis Episcopis*, & latius Florimundus de Raymundo Regis Consiliarius in aureo illo commentario Gallica lingua edito, cuius inscriptio est, *Error popularis de Ioanna, seu de Pontifice dicta Papisæ*, Onuphrius Paninius in suis *annot. ad Platina & Bellatm. lib. 3. de Pontifice Romano, cap. 24.* & Baronius *tom. 10. ann. Christi 913. num. 86.* Quibus adde doctum, eruditum, & acutissimum Leonem Allatium, & Andream Victorellum in *tractatibus de hac materia*, & nouissimè Ioannem Stolenum in dissertatione historica Theologica de *Papisæ menstrua per totam, vbi eruditè, & late hanc esse meram fabulam demonstrat*; historici etiam mendosæ originem ducunt ab aliqua mouitate ex Panuino, putat Marchinus *tract. 1. p. 4. cap. 1. num. 2.* & Leander de *Sacram. tom. 2. tract. 6. disp. 5. quæst. 1.* hanc talem historiam ortum suspensile tempore Ioannis VII. Pontificis, apud quem cum in eius Pontificatu primas partes haberet dicta femina Ioanna, cepit vulgò Papisæ nuncupari, & ita paulatim vires acquirere fama Ioannam feminam inter viros Pontifices imperiti Scriptores enumerarunt. Vel dicendum cum Bellarmino fabulam hanc de Ioanna femina ad Pontificatum euectam, initium traxisse ab illa quadam femina, quæ teste Leone IX. in *Epist. ad Michaëlem, c. 23.* in Patriarchalem Sedem Constantinopolitanam obrepserit, quam quidem historiam Romanæ Ecclesiæ hostes à Constantinopolitano ad Romanum Pontificem conuertenter; inde garrendi occasionem sursum, quod huiusmodi nomen ob temporis antiquitatem consenuerat.

RESOL. LV.

Intra quod spatium temporis Episcopus electus, & confirmatus consecrari debeat; & si non faciat, in quibus penis incurrat?
Et an si tribus mensibus elapsis consecratio facta non sit, & non obstent aliqua impedimenta ad restitutionem fructuum perceptorum teneatur?
Et aduertitur, quod post pacificam possessionem Ecclesiæ, si prius aliqua beneficia Episcopus habet, ipsa iure vacant, sed potest tamen retinere pensiones. Ex p. 11. tr. 1. Ref. 55.

§. 1. Respondeo. Quod tenetur Episcopus, vel quicumque alius Ecclesiæ Cathedrali, seu superiori quocumque nomine, ac titulo præfectus, etiam si sit Cardinalis intra tres menses consecrari, ut patet ex Concilio Calcedontensi *cap. 25.* & habetur *cap. quoniam, distinet. 75. cap. quoniam, distinet. 100.* & in

in Trident. sess. 23. cap. 2. de reformat. & sess. 7. cap. 9. de reformat. & illa sess. 23. cap. 2. decernit, quod Episcopus electus si intra tres menses non consecratur, teneatur ad fructuum perceptorum restitutionem; & si intra totidem menses id postea facere neglexerit, Ecclesia sit ipso iure priuatus, & sess. 7. a. d. cap. 9. decernit, vt prorogationes ultra sex menses concessæ nulli suffragentur, id est, vt explicat quidam Doctor Salmantinus, quod ad differendum ultra sex menses non profit Episcopo vlla Papæ dispensatio, nisi si Papa expressam illius capituli mentionem, & dispensationem fecerit, argumento c. 1. cum ibi notat. de consecr. Hi autem tres menses, intra quos Episcopus consecrandus est, non sunt computandi à die electionis, sed à die confirmationis. Ratio, quia ante confirmationem consecrari non potuit & ideo tempus illud computari non debet, vt patet cap. quia dispensationem, de concess. prebend. vbi habetur, tempus suspensionis, in quo quis eligere non potest non esse computandum in semestri iure præfixo ad eligendum, vel conferendum beneficium, quia eo tempore eligere non potest; sic tenet Turrecremata cap. quoniam, distinct. 100. n. 2. & ibi Hugo Tabien. verbo, confirmatio, in communis quest. 9. Angel. verbo, Consecratio Episcoporum initio, Rosella verb. Confirmatio electionis, n. 1. D. Anton. 3. part. tit. 14. cap. 16. Syluest. consecr. quest. 3. vbi bene addit cum Roynerio, quod si negligens fuit ad petendam confirmationem, tunc computandi erunt illi tres menses, nisi necessitas cogat amplius differre, vt patet ex cap. quoniam, distinct. 705. & cap. quoniam, distinct. 100. & tenet Syluest. Tabien. Rosell. D. Anton. citati, & Turrecr. cap. quoniam, distinct. 100. & gloss. cap. quoniam, distinct. 74. & ponit exemplum Turrecrem. vt propter morbum Episcopi consecrandi, vel si impediatur ab hoste; multæ causæ (inquit) possunt accidere, quæ impediunt; imò dicunt ibi Turrecremata & glossa posse contingere causam iustam, vt confirmatus Episcopus nunquam consecratur, vt si inculpabiliter ita vitetur corpore, vt postea non debeat ordinari, hic enim nunquam consecrabitur, sed dicit Turrecrem. quod admissitabit ea, quæ sunt Iurisdictionis, & supplebuntur, quæ sunt Ordinis per alium Episcopum, cap. Pontifice 7. quest. 1. Et hæc omnia dicit Sanchez Opuscul. tom. 2. lib. 7. cap. 1. dub. 15. num. 13. sed audiamus post Theologum; Canonistam hæc omnia confirmantem & alia addentem; Vgolinus itaque sic ait, de potestate Episcopi, cap. 2. num. 2. fol. 8. Intra tres menses consecratio hæc fieri debet, cap. quoniam, distinct. 75. & S. tempus autem Consecrationis, eadem distinct. 75. alioquin ipsis elapsis si consecratio facta non sit, ad restitutionem fructuum perceptorum tenetur, ita Trident. Synod. sess. 23. de reformat. cap. 2. Currit autem tempus hoc à die promotionis, ei qui præfatus adest, ita Calderinus in cons. 4. & cons. 50. de elec. quem refert, ac sequitur Illustrissimus Cardinalis Tufchus in litera C. conclus. 743. n. 3. & conclus. 59. Vide etiam Squillantem de obligat. & priuileg. Episcop. part. 1. cap. 1. n. 29. Henriquez lib. 10. cap. 23. num. 61. & Thefaurum in praxi de penit. part. 2. verb. Episcopus, cap. 2. verb. nota primò.

2. Excipitur tamen, vbi iusto impedimento detineretur, vt pote morbo, aliòve facti impedimento, tunc enim excusatur, & pœnam euadit, argum. cit. cap. quoniam, & tot. tit. de Cleric. agrot. Idque meritò, nam constitutio S. Synodi lex est, lex autem de re possibilibi esse debet, cap. vbi autem lex, d. 4. ergo vbi consecrari nequit excusatur, argum. l. impossibilium, ff. de reg. iur. atque sic habetur in cit. cap. quoniam, & ibi gloss. distinct. 75. Vide Squillantem vbi supra, Patium de resignat. benef. lib. 11. quest. 13. num. 11. Vgolinum de consecr. Episcop. cap. 1. §. 2. Layman in exam.

Episcopi, lib. 10. cap. 8. numer. 4. & Thefaurum loco citato.

3. Excipitur etiam, vbi de iure impediretur, vt pote, quia excommunicatus, censuræ alia irretitus est, & per ipsum non statuitur, quo minus absoluitur; vel de aliquo delicto accusatus est, & antequam innocentem se probet, tempus hoc elabitur, non enim in pœnam hanc incidit; quando quidem non valenti agere non currit præscriptio; ita Felin. in c. ex transmissa, n. 7. cum sequent. de præscrip. & Parisius & alij ab eo citati, de resignat. benef. lib. 1. quest. 13. num. 11. Quare etsi his esset iuper Episcopatu, lite pendente excusabitur, si interim tempus elabatur; sicut etiam si esset promotus à Papa, & licentiam consecrandi non haberet; in eo enim casu licentia tunc petitur, ita Gemin. in cons. 42. quem refert, ac sequitur Tufchus eadem concl. 743. n. 8. & 9. secus autem si sua culpa vt pote si per indignationem membrum sibi mutualer. Vel igitur de iure, vel de facto impediatur, pœnam propositam euadit, vbi culpa vacat.

4. Si post tres menses, itidem intra tres alios menses id facere neglexerit, ipso iure Episcopatu priuatus est, nisi & hic vt supra impediatur, atque ob eam rem dicitur in eodem cap. 2. Neglexerit; at qui impeditur, non negligit, & ideo in prædictas pœnas incidere non debet; requiritur ergo negligentia, & incuria, quo prædictis pœnis afficiatur, atque sic etiam habetur in cap. 1. dist. 160. Ex his apparet non habere locum in hac consecratione dispositionem, cap. licet canon. & cap. commissa, de elect. lib. 6. vt scilicet intra annum consecrari possit, sicut qui Beneficium curam animarum habuit, qui intra annum Sacerdos fieri potest, vt dicitur in eisdem iuribus, atque sic. Addit, ad Diaz in pract. Crimin. Canon. cap. 33. versic. deinde aduerie. Hinc etiam apparet pœnam citato c. 1. dist. 100. contra negligentes qui se consecrandos non curant locum omnino non habere. Huc vsque Vgolinus, cui ego addo Azorium part. 2. lib. 3. cap. 30. quest. 1. Mascardum tom. 2. lib. 4. part. 6. tract. 2. document. 6. n. 1. & Pacem Iordanum tom. 1. lib. 1. tit. 2. n. 4. & Marchinum de Sacram. Ordinis, tract. 1. part. 2. cap. 11. n. 6. Notandum est tamen hic, quod si Episcopus ex dispensatione ultra tres menses consecrationem distulit, posse omnia beneficia retinere, quæ a consecrationis die vacauerunt: nam eo ipso, quod dilatio illa non est culpabilis ratione legitimæ dispensationis; nulla est ratio, cur beneficia vacantia retinere non possit. Deinde hoc colligitur ex cap. cum ex eo, de elect. in 6. vbi definitur, Parochum, cum quo erat dispensatum, ne intra annum promoveretur, non amisisse Beneficium illud, aut aliam pœnam incurrisse; & ideo hanc sententiam sustinent Felinus, Rebuffus, Euerardus, Decianus, Abbas, Gambera, quos adducit, & sequitur Sanchez lib. 8. de marrim disp. 1. num. 14.

5. Postquam verò Episcopus est consecratus, & habuit pacificam possessionem Ecclesiæ, si prius aliqua beneficia habebat ipso iure vacant, vt probat Parisius lib. 3. de resignatione Benefic. quest. 1. num. 26. omnino legendus, necnon Rodriguez in summa, part. 2. cap. 19. in fine, potest tamen retinere pensiones, si quas in aliquo Episcopatu habebat, cui deinde si in Episcopali dignitate succederet, postea dimitteret, vt notat Gigas de pensionibus, quest. 49.

RESOL. LVI.

An Episcopi negligentes consecrationem suscipere incurram pœnas, de quibus supra ante iudicio sententiam?

G g 4

Ex